

Riera de Merola

Casserres

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Al sud del terme municipal
Alçada: 504

Coordenades:

Latitud: 41.97921
Longitud: 1.82177
UTM Est (X): 402389
UTM Nord (Y): 4648139

Classificació

Número de fitxa: 08049 - 207
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia: Zona d'interès
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat: Pública
Titular: Agència Catalana de l'Aigua - Generalitat de Catalunya

Fitxes associades:

[Molí de Dalt o d'en Cirera](#)

[Molí del Mig o d'en Cirera](#)

[Molí de Baix o d'en Cirera](#)

Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dc., 13/06/2012 - 02:00

Descripció

La riera de Merola és afluent del riu Llobregat i neix al sud de Casserres; després de fer de termenal de Viver i Serrateix i Puig Reig, desemboca al seu col·lector, aigua amunt de l'Ametlla de Merola. La capçalera de la riera en el tram que transcorre per Casserres, circula per un territori majoritàriament despoblat. Es tracta d'un sistema fluvial representatiu i emblemàtic i la seva importància es veu reflectida des d'antuvi amb la construcció varis molins avui encara dempeus (Molí de Dalt, Molí del Mig i Molí de Baix)

Les seves aigües conserven un grau de qualitat elevada i això queda palès en els diferents poblaments faunístics i vegetatius que es localitzen al llarg del seu curs. El bosc de ribera segueix una franja estreta resseguint el curs de l'aigua amb una gran diversificació en quan a espècies que es troba limitada al costat d'àrees obertes de pastures i camps cultivats o erms.

Cal destacar alguns trams amb vegetació de joncedes i zones de bardisses i boix (*Buxus sempervirens*) alternades amb vern (*Alnus glutinosa*), salze (*Salix alba*), sarga (*Salix elaeagnos*), pollancre (*Populus nigra*), el plataner o l'àlber, el freixe i el gatell amb alguns exemplars d'avellaner. En aquells marges on no hi ha vegetació arbòria, l'esbarzer juntament amb l'arç blanc, l'aranyoner, el roser bord, el lligabosc, el roldor o l'aranyoner entre altres van substituint la comunitat arbòria. No obstant això serveix de refugi a nombrosos ocells i petits mamífers. La sarga o l'herba sabonera es troba més aviat representada en la zona d'aiguabarreig de la Riera de Merola amb el riu Llobregat. Entre els arbusts i plantes enfiladisses destaquen l'arç blanc, l'olivereta, el sanguinyol, l'heura, la vidalba, el lligabosc. Prop dels molins i horts que es troben en llarg de la riera hi creixen els canyissars boga espargani i plantatge d'aigua

La vegetació aquàtica està formada per espècies microscòpiques, algues i l'asprella pudenta (*Chara*), que creix en abundància per la gran quantitat de carbonat càlcic. També es poden localitzar algunes espècies de *Cladophora* en aquells indrets on l'aigua corre i és per tant més rica en nutrients. Té uns filaments llargs i ramificats de color verd més fosc.

Pel que fa a les comunitats faunístiques pròpies d'ambients aquàtics i de ribera hem de destacar la presència d'una important població de granota verda ibèrica (*Pelophylax perezi*) tant a la bassa del Molí del Mig com a proximitat de les rescloses dels tres molins. Per altra banda en algun dels bassals pròxims del Molí de Dalt hi ha alguns exemplars de granota roja (*Rana temporaria*) i de reineta (*Hyla meridionalis*). També hi ha serp d'aigua (*Natrix maura*). Les comunitats de peixos que viuen en aquestes aigües més lentes i per tant menys oxigenades i més càlides són el bagra (*Leuciscus cephalus*), el barb (*Barbus meridionalis graellsii*). La fauna vertebrada associada a aquest medi és molt variada. En són exemple els rapinyaries com l'aligot, o carnívors com la fagina (*Martes foina*), la geneta (*Geneta, geneta*), la guineu (*Vulpes vulpes*). També hi ha presència de la rata d'aigua. Entre els ocells cal destacar aquells que venen a nidificar procedents del continent africà com l'oriol (*Oriolus oriolus*), el puput (*Upupa epops*), l'abellerol (*Merops apiaster*) i l'oreneta vulgar (*Hirundo rustica*). També destaquen el pardal comú (*Passer domesticus*), el verduem (*Charduelis chioris*), el rossinyol bord (*Cettia cetti*) i el rossinyol (*Luscinia megarhynchos*), el repicatalons, la merla (*Turdus merula*), la merla d'aigua (*Cinclus cinclus*) o la cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*). En alguns troncs d'arbre s'han observat nius de picot.

Observacions:

Pel que fa a la llúdriga, no sembla que hi hagi cap individu tot i que a l'Alt Berguedà se'n està fent un seguiment degut a que es tenen notícies de que se n'hauria observar algun exemplar al Bages.

Història

La importància de la capçalera de la riera de Merola en el seu pas pel terme municipal de Casserres queda palès en la construcció de tres molins fariners, coneguts amb el nom de Molí de Dalt, Molí del Mig i Molí de Baix. Hom va saber aprofitar l'aigua com a font d'energia i per aital va servir-se dels petits gorgs naturals que la riera oferia per construir-hi la resclosa, el canal i la bassa. Dels primers molins fariners amb un

sistema de transmissió del moviment rotatori coneguts a Europa se'n tenen notícies a través d'excavacions realitzades prop de la ciutat romana d'Arles (França). Segons Jordi Bolós i Josep Nuet (1983) en el seu estudi sobre els molins fariners a Catalunya, la zona detectada amb més gran quantitat de molins és la Catalunya Vella amb Osona, La Garrotxa, el Ripollès, el Gironès, el Vallès Oriental i el Berguedà, per raons òbvies de pluviositat, amb força cursos d'aigua permanent i amb un poblament rural dispers.

Bibliografia

- AA.VV (1973). Gran Enciclopèdia Catalana. Vol. IV, pàgs. 548 i 549. Barcelona.
- ARNOLD, E.N. ; BURTON, J.A. (1982). Guia de Campo de los reptiles y anfibios de España y de Europa. Ed. Omega. Barcelona.
- AYMERICH, P.; SANTANDREU, J. (1988). Els amfibis i rèptils del Berguedà. Atlas herpetològic del Berguedà, dins revista cultural del Berguedà, L'Erol, núm, 24, pàgs 13 a 25. Berga.
- AYMERICH, P.; SANTANDREU, J. (1998). Fauna del Berguedà. Centre d'Estudis Musicals del Berguedà. Ed. L'Espill. Berga.
- AYMERICH BOIXADER, PERE (2000). Una flora singular, dins revista cultural del Berguedà, L'Erol, núm. 67, pàgs. 14 i 15. Berga.
- AYMERICH, P.; SANTACREU, J. (2002). Fauna al Berguedà, dins revista cultural del Berguedà, L'Erol núm. 73, pàgs. 9 a 25. Berga
- BOLÓS, O. De VIGO. J. (1984). Flora dels Països Catalans, volum I. Ed. Barcino. Barcelona.
- BOLÓS, J.; NUET, J. (1983). Els molins fariners. Col·lecció El Ventall. Ketres editora, S.A. Barcelona.
- CABANAS, L. (1984). La fauna de les aigües del Berguedà dincns revista L'Erol, núm. 8. Berga
- CORTINA RAMOS, A.; GORDI i SERRAT, J. (2007) Carta del Paisatge del Berguedà. Programa de Gestió dels Paisatges del Berguedà. Generalitat de Catalunya.
- DOMINGO DE PEDRO, Marius (2011). Rapinyaires a Catalunya. Conèixer-los i observar-los. Physis núm. 2. Cossetània Edicions.
- MASCLANS, F. (1977). Guia per a conèixer els arbres. Ed. Montblanc. Barcelona.

